

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Hónapos díj 48 K
Féléves 24 K
Éves díj 12 K
Egy napos 4 K
Egy napos díj ára 6 Sztér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladás szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Mátyás-hegy 1. sz. Telefonosám: 2.
MEGJELENIK MINDENNAP, VASAR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 86. szám.

Hétfő, április 15.

Clemenceau alávaló vádjai.

Páris, ápr. 15. A következő hivatalos közleményt adták ki: Megátalkodott lelkiismeretek akadnak. Károly császár látván, hogy nem képes olyan eszközöket találni, amelyek a látszatot megővják, dadog, mint a zavarba jutott emberek szoktak. Most már kénytelen sógorát hamisítással vádolni, amennyiben az okmányok saját kezével hamisított szövegét közli. Az okmány eredetijét, amelynek szövegét a francia kormány nyilvánosságra hozta, a francia miniszterelnök által megbízott külügyi államtitkárral: Jules Cambornal közölték, aki Sixtus herceg felhatalmazásával a levél másolatát átadta a miniszterelnöknek. A herceg magával Ribot-val tárgyalt a dologban oly módon, hogy annak semmi értelme sem lett volna, ha a szöveg nem volna azonos a francia kormány által közölt szöveggel. Nem nyilvánvaló-e, hogy nem lehetett volna tárgyalásba bocsájtkozni és a köztársaság elnöke már másodszer nem is fogadhatta volna a herceget, ha a herceg Ausztria-Magyarország kezdeményezésére olyan iratot közvetített volna, amely jogunkat vitatta, nem pedig elismerte?

Károly császár levelét azzal a szöveggel, amint mi közöltük, a herceg a kormányfőknek is megmutatta. Egyébként a levél hivatalos szövegét megerősítheti a herceg két barátja, főleg pedig az, akinek a herceg a levelet leírás céljából átadta.

Bécs, ápr. 15. Hivatalosan közlik: Clemenceau ur legutóbbi nyilatkozata mit sem változtat külügyi kormányunk eddig kiadott hivatalos közléseinek igazságán. Sixtus herceget, akinek öfelsége által ismert jelleme bármiféle hamisítást kizár, éppoly kevéssé vádolják hamisítással, mint bármely más személyt, mert külügyminiszteriumunk nincs abban a helyzetben, hogy megállapíthassa, hogy a hamis levél becsempészése hol történt.

Ezzel az ügyet befejezettnak nyilvánítják.

Bécs, ápr. 15. Öfelsége Károly király Vilmos császárhoz a következő táviratot intézte:

Clemenceau ur ellenem emelt vádjai olyan alávalóak, hogy nem vagyok hajlandó a dolgokról tovább tárgyalni Franciaországgal. További válaszunkat ügyünk fogják megadni. Hü barátsággal: Károly.

Lemondott a külügyminiszter.

Bécs, április 15. Hivatalos. Czernin gróf külügyminiszter tegnap benyújtotta lemondását öfelségének, aki a lemondást legkegyelmesebben elfogadta és megbizta Czernint, hogy utódja kinevezéséig az ügyeket tovább vezesse.

Budapest, április 15. Az „Est” szerint Czernin gróf nem a király levele miatt mondott le, hanem már régebbi elvi véleményeltérés van közte és a király között.

Czernin utódának emlegetik elsősorban Tisza István grótot, Eszterházy Mór grótot, Pallaviciny örgrótot, Hohenlohet és Mensdorf Pouly gróf volt londoni osztrák-magyar nagykövetet.

Német léghajóraj angol városokat bombázott.

Berlin, április 15. Hivatalos. Április 13-ára virradó éjjel egyik léghajórajunk Közép-Anglia partvidékén megtámadott a hadiipar szempontjából fontos rakodó és anyagbeszerzési telepeket. Bombákat vetettek Birminghamra, Nottinghamra, Sheffieldre, Hullra és Grimsbyre. Rendkívül erős tűzvédelmi védekezés és a repülők üldözése ellenére valamennyi léghajónk sértetlenül tért vissza.

London, április 15. Hivatalosan közlik: Tegnap este ellenséges repülők átrepültek a keleti partok felett és megtámadták Anglia középső részének keleti kerületét. Egy-két repülőgép mélyebben benyomult az ország belsejébe és néhány bombát dobott le. Részletek hiányoznak.

A király Budapesten.

Budapest, ápr. 15. Öfelsége Károly király kíséretével ma reggel fél kilenc órakor Budapestre érkezett.

A pályaudvaron Berczy István főpolgármester és Tolnay Kornél, a Máv. elnök-igazgatója fogadta öfelségét. Ugyanazzal a vonattal érkezett Budapestre Wekerle és Tisza is.

Délelőtt tizenegy órakor öfelsége megkezdte a politikai kihallgatásokat. Előzőleg néhány főrendet és az erdélyi püspököt fogadta kihallgatáson a király. A politikusok közül elsőnek Eszterházy Mór gróf járult öfelsége elé kihallgatásra.

A politika hírei.

A választójog részletes vitája.

Budapest, ápr. 15. A választójogi bizottság ma délelőtt 11 órakor megkezdte a választójog részletes vitáját. Az ülés előtt Wekerle tanácskozott Eszterházyval és Vázsonyival.

Az ülésen elsőnek Polónyi Géza szólalt fel, aki a cenzura működését tette szóvá.

Wekerle kijelentette, hogy a cenzurát közérdekből kellett szigorúan venni ott, ahol arra szükség volt.

A választói jog kérdésében kifejtette Wekerle, hogy ebben megértésre a belső nyugalom érdekében is szükség van. A tanácskozások azért folynak, hogy a kérdést tisztázzák és nincs kizárva, hogy éppen most sikerre is vezetnek.

Bécs, ápr. 15. Tegnap délután közös minisztertanács volt, amelyen Wekerle és Czernin is részt vettek.

Wekerle a király előtt.

Bécs, ápr. 15. Öfelsége tegnap délelőtt meghallgatta a szokásos előterjesztéseket és kihallgatáson fogadta Wekerlét.

Mit mond Wekerle?

Bécs, április 15. Wekerle Bécsből való elutazása előtt újságíróknak kijelentette, hogy Czernin utódját 8-10 napon belül nevezik ki.

Arra a kérdésre, hogy Tisza lesz-e a külügyminiszter, Wekerle ezt mondta:

— Az sem lehetetlen, de döntés még nincs. Az ügyek vitelével egyelőre Czernin van megbizva és semmi ok sincs rá, hogy a román békét ne kösse meg.

Arra a kérdésre, hogy a tegnapi audiencián miről tárgyaltak, Wekerle ezt mondta:

— Csak külpolitikai dolgokról volt szó, belpolitikáról nem.

Arra a kérdésére az újságíróknak, hogy Czernin távozását az entente nem fogja-e úgy magyarázni, mint egy hiba beismerését, Wekerle így felelt:

— Kérem mondjanak, amit akarnak. Nem történt hiba. Minden úgy igaz, ahogy mi azt előadtuk.

Nagy csata folyik szerda óta.

Genf, ápr. 15. A félhivatalos Havas-ügynökség jelentése szerint szerda óta óriási csata folyik a Labassée és az Ypern-csatorna között. A németek friss hadosztályokat vetnek hareba. Az új támadások célja Bethine bányavidékének, Dünkirchennek és Calaisnak elfoglalása.

Német tengeralattjáró bombázta az amerikai partot.

Amsterdam, ápr. 15. (Reuter-jelentés.) A washingtoni államhivatal jelentése szerint április 10-én a Mennevis magaslaton (Libéria amerikai partvidékén) megjelent egy legnagyobb hajótipusu német tengeralattjáró és a dróttalan távirdaállomásra lövéseket intézett, miközben rendkívül nagy károkat okozott, azután ágyuját a kábelállomásra irányította.

Párist újra lövi a csodaágyu.

Páris, ápr. 15. (Havas-jelentés.) A német messzehordó ágyu a múlt éjjel ismét megkezdte Páris lövését. A lövegek aránylag csekély kárt okoztak. Az egyik lövedék feltépte az egyik utca kövezetét és felszakította a csatornát, a másik lövedék egy falat döntött ki. Emberéletben nincs kár.

Torontálmegye a magyar választójogért.

— Rendkívüli megyei közgyűlés. —

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, április 15.

Leikes demonstráció hangzott el a vármegye ma délelőtti közgyűlésén, amelynek folyamán Torontálvármegye az országos iskolaegyesület átirata kapcsán elhatározta, hogy felír a kormányhoz a választójognak a magyarul írni és olvasni tudás feltételéhez kötése mellett. Mindenkinek éreznie kellett, hogy itt nem párt-szemponkot szolgált meg, hanem a nemzet életbevágó érdekeiért való aggodalom ütött hangot, hogy a kormány választójogi javaslatának változatlan elfogadásával járó veszedelmet a nemzetről elhárítsa. Az állandó választmány javaslatának ismertetése után dr. Várady Imre törvényhatósági bizottsági tag szólalt fel és ellenindítványt tett, amelyben azt javasolta a közgyűlésnek, hogy térjen napirendre a kérdés felett. Beszédének elhangzása után báró Pap Géza országgyűlési képviselő szólalt fel és gyönyörű, igaz hazafias érzéstől áthatott beszédével az állandó választmány javaslatának változatlan elfogadását javasolta. A törvényhatósági bizottság, amelynek tagjait a gondolatokban gazdag, tartalmas beszéd egészen magával ragadta, lelkesen és hosszasan ünnepelte Pap Géza barót és az állandó választmány javaslatát magáévá tette.

A közgyűlés lefolyásáról az alábbi tudósításunk számol be:

Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának tagjai rendkívül nagy számban gyűltek össze ma a vármegye rendkívüli közgyűlésére, amelyet kevéssel 10 óra után nyitott meg Steuer György dr. főispán.

A főispán megnyitó szavaiban üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat és előadta, hogy a közgyűlés összehívását egyrészt az időközben felszaporodott ügyek letárgyalása, másrészt a rendes tavaszi közgyűlés határidejének megállapítása tettek szükségessé.

Napirend előtt indítványozza, hogy a törvényhatóság adjon kifejezést hódolatteljes örömmel, hogy a királyi párnak a közelmúltban gyermeke született.

A közgyűlés a főispán szavai értelmében azt egyhangú határozatképpen kimondotta, amire Jankó Agoston alispán indítványára a törvényhatóság tavaszi rendes közgyűlésének határidejét május hó 13-ikára tűzték ki.

Térve a napirend tárgyalására a közgyűlés báró Tallán Béla v. b. t. t. indítványára mindenekelőtt kimondotta, hogy sorrendben a közgyűlés természetű ügyeket tárgyalja elsősorban, amelyeket Demkó István vm. másodfőjegyző ismertetett.

Ezek során mindenekelőtt bemutatja dr. Wekerle Sándor m. kir. miniszterelnök ur leiratát, melyben a vezetése alatt álló kormány tagjainak kinevezéséről értesíti a megye közönségét. A közgyűlés az állandó választmány javaslatára egyhangúlag kimondotta, hogy a leiratot tudomásul veszi és úgy a kormányelnököt, mint miniszterétársait tiszteltteljesen üdvözi és biztosítja, hogy mindazon munkában, amely a haza, a trón és a nép jólétének előmozdítására irányul, törvényes hatáskörében tőle telhetőleg támogatni fogja.

Ezután több társörvényhatóság átiratát tárgyalta a közgyűlés, amelyeket mind az állandó választmány javaslata alapján emelt határozattá.

Az országos magyar iskolaegyesület átiratánál alkalmat nyílt a törvényhatóságnak, hogy a választójog megalkotásánál a magyarság fokozottabb védelmét kérje a kormánytól, mint az a választójogi javaslatban foglaltatik. Az országos magyar iskolaegyesület a vármegyéhez intézett átiratában a választójog gyakorlását a magyarul írni olvasni tudáshoz köti. A vármegye alispánja azt a javaslatot tette az állandó választmánynak, hogy bár a törvényhatósági bizottság ebben a kérdésben az Eszterházy-kormány kinevezésekor már kifejtette álláspontját, ebben az átiratban foglaltak halatára nem térhet ki a kérdés újabb tárgyalása elől és az állandó választmány elfogadva az alispáni javaslatot, most azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a kérdéses átiratban foglaltakat egész terjedelmében magáévá téve, hasonló értelemben intézzen feliratot a kormányhoz.

Dr. Várady Imre bizottsági tag emelkedett szólásra és kifejtette, hogy miután a törvényhatóság ebben a kérdésben már állást foglalt,

térjen most előttről napirendre a közgyűlés. Azt igyekszik bizonyítani, hogy ma, amikor mindenfelé a jogkiterjesztés a döntő szempont, az előterjesztett javaslat elfogadása esetén ez egy lépés volna hátrafelé és a jogkiterjesztés helyett jogfosztással állnánk szemben.

Várady Imre szavai után báró Pap Géza országgyűlési képviselő emelkedett szólásra és a törvényhatósági bizottság általános helyeslése és több ízben kitörő lelkes tetszésnyilvánítások között a következő beszédet mondotta:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Méltóztassanak megengedni, hogy az állandó választmány véleményére és határozatára vonatkozóan és az előbb elhangzott beszédre vonatkozólag szerény pár megjegyzésemet megtehessem. Az állandó választmány javaslatát egész terjedelmében magáévá teszem és nem felek attól, hogy akár ebben a terebben, akár Torontálvármegye bármilyen nemzetiségű fia között csak egy is akadna, aki azt hiszi, hogy ezen határozat elfogadásában valakit jogoktól akarnánk megfosztani. Csak ott lehet szó jogfosztásról, ahol jogok már vannak, ezzel a határozattal azokat a jogokat, amellyel ma bírnak a választók senki sem akarja sérteni. Ennek a határozatnak egyedüli célja a magyarság védelme a jövőben, abban az időben, amikor a magyar nemzet az újonnan megalkotandó választójogi törvény alapján új jogokat akar adni azoknak a nagy rétegeknek, amelyeknek hivatása lesz Magyarország jövő sorsa felett intézkedni. Akkor igen tisztelt törvényhatósági bizottság, amikor a nemzet legnagyobb érdekének — mert hisz a választójog kérdése a nemzeti érdekek talán legnagyobbika — megoldásáról van szó, nem mondhatja senki, hogy bűn, ha a magyar nemzeti érdekek megóvása szempontjából olyan intézkedéseket teszünk, hogy jogokat akarunk adni mindazoknak, akik a magyar nyelvvel élni tudnak és ezt az elvet a magyar nemzeti állam érdekében biztosítani akarjuk és a nemzet érdekében hozandó törvényhozási alkotásokat olyanokra bizzuk, akik ezen kívánalmnak megfelelnek.

Akkor igen tisztelt törvényhatósági bizottság, mikor északon és délen, keleten és nyugaton egyaránt új nagy világrámlatok feltűnő jelenségeivel találkozunk, akkor fokozott mértékben kötelességünk a magyar nemzet, a magyar állam, magyar jellegének biztosítása. Két irányban látunk nagy mozgalmakat a világegyetemben. Az egyik a nemzeti irány szerint való csoportosulása a népeknek, a másik az új társadalmi rend kialakulása iránti törekvés. A másodikban most nincs módunk intézkedni, az elsőben azonban van és ezt az alkalmat fel kell használnunk arra, hogy a magyar nemzeti jelleget most, amikor még a hatalom a kezünkben van, biztosítsuk és megóvjuk. Ez a határozati javaslat, melyet az állandó választmány meghozott, nemzetiségünket nem akarja büntetni, vagy jogaiban korlátozni. Mindenkinek meg van adva az a lehetőség, hogy a magyar állam nyelvét saját érdekében elsajátítsa és ahol még nincs meg ma teljesen ez a lehetőség, ott kell, hogy az állam gondoskodjék róla, hogy polgárai a magyar állam nyelv tudását elsajátítsák és így a magyar állam életében politikai tényezővé váljanak. Mi itt barátságban, békében és szeretetben élünk a nemzetiségekkel. Évek óta testvéri szeretet köti össze a magyarságot a nemzetiségekkel, különösen a németekkel, mert itt a németiség képviseli a magyarságot és én úgy tudom, hogy a németiség körében fokozott irányban halad a vágy, hogy a magyar nyelvet megtanulják. Egy perccig sem kétiem, ahogy az állam ereje és hatalma a segédesszököket megfogja adni, a magyar nyelv tudása ezek körében annyira általános lesz, hogy csak egészen kis töredéke lesz, akik a választójog előnyeiben nem részesülnek. A vármegyében elő többi nemzetiségek is tudják, hogy ebben a vármegyében nemcsak osztály, de nemzetiségre való tekintet nélkül egyforma mértékben, előnyben részesítjük minden polgárát e vármegyének. Nem volt köztünk soha nemzetiségi kérdés, nem ismerek egyetlen alkalmat sem, ahol osztályoztunk volna és különbséget tettünk volna nemzetiségek és

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330.

Kedden, 1918. évi április hó 16-án két előadásban, 6 és fél 9 órakor,

rendes helyárok mellett, elsőrangú szalonzenekísérettel.

Ujdonság!

Kétszlágeres műsor.

Ujdonság!

Vándor madarak.

Vigjátékszláger 3 felvonásban.

A család szégyene.

Dráma 3 felvonásban.

magyarok, közt egyformán kívántuk őket a jogokban és kötelességekben részesíteni. Baráti és testvéri szeretet fűzött össze bennünket mindig a nemzetiségekkel, ezt ma sem felejtjük el, de mindenképpen felett a magyar hazai iránti szeretet kell hogy uralkodjon mindnyájunkban (hosszan tartó zajos eljenzés és taps) és én azt hiszem, hogy a mi nemzetiségeink szívében, akiket a hamis tanok és tévutra vezető igaztók még nem rontottak el, ugyanezen szellem él. Én azt hiszem, hogy nemzetiségeink fokozott erővel fognak igyekezni azon, hogy ezen a magyar nemzeti állam érdekében kimondott határozathoz méltók legyenek és megszerezzék a képességet arra, hogy ezen határozat alapján a politikai jogok gyakorlását maguknak biztosítsák. Tovább megyek, megvagyok róla győződve, ha őket megkérdeznék, kis kivétellel ők is hozzájárulnának ehhez a határozathoz és ha van közöttük olyan, aki ezt az elvet nem helyeselné, akkor azokat, ezt bátran kimondom, igen is nem akarom a politikai jogok gyakorlásában részesíteni, mert ezek nem hű fiai a hazának. Férősséggel és őszinteséggel, amely vonása volt mindenkor a magyarnak, kimondom, hogy elsősorban magyar vagyok, testvérem minden nemzetiségnek, de annak a nemzetiségnek, amely a magyar állam keretében nem találja meg a helyét, barátja nem voltam soha és nem akarok lenni ezentúl sem. Ezen és még sok elmondható indokok alapján, melyeket az irodalom, a sajtó, a politikai élet térszói sokszor és bőven fejtegettek, hiszem és remélem, hogy a tekintetes törvényhatósági bizottság hűen nemzeti multjához és hűen hazafias érzéséhez egyhangulag fogja elfogadni az állandó választmány javaslatát.

A beszédet követő viharos tetszés lecsillapulta után az elnöklő főispán feltette a kérdést, hogy a közgyűlés az állandó választmány javaslatát, vagy dr. Várady ellenindítványát fogadja-e el, amire a törvényhatósági bizottság óriási lelkesedéssel, az ellenindítványt tevő dr. Várady Imre kivételével, egyhangulag elfogadta az állandó választmány javaslatát.

A közgyűlés azután a napirenden szereplő összes ügyeket sorban letárgyalta és azokat az állandó választmány javaslati alapján elfogadta.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, április 14.

A miniszterelnökség sajtóosztályától, ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harc-
téri eseményekről:

OLASZ HARCTER:

Az olasz arcvonalon lényeges esemény nem történt.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, április 14.

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTER:

A Lys. csatatéren szívós harc árán teret nyertünk. A Lawe-pataktól délre Eberhards tábornok csapatai áttörték a Wubwerghentől délnyugatra levő ellenséges állást és az ellen-támadásra harcra vetett angol kötelekkel vívott elkeseredett tusa után rohammal elfoglalták Nieuwkerkelt.

Az esti órákban Mackensen tábornok vezetésével végrehajtott támadásunk birtokunkba juttatta a helységtől nyugatra emelkedő magaslatot. Baileulnél váltakozó harc folyt. Elfoglaltuk Merris és Vieux Berguin helységeket. A harcra igyekvő ellenséges osztagok tűzükben, melyet megfigyelőink a földről és a levegőtől hatásosan irányítottak, súlyos veszteségeket szenvedtek.

A Somme két oldalán húzódó harcra vonalon tüzereségi harc. Több angol zászlóaljnak Manviller ellen intézett támadása véresen összeomlott, számos fogoly maradt a kezünkön.

St. Mihieltől északra eredményes előretörést hajtottunk végre amerikai csapatok ellen, súlyos veszteségeket okoztunk nekik és foglyokat hoztunk vissza.

Légi harcban a két utolsó napon 37 ellenséges repülőgépet és 3 kötött léggömböt lőtünk le. Wenckhoff hadnagy 24-ik légi győzelmét aratta.

A többi harcterről nincs ujság.

Ludendorff.

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradáci-ut)
TELEFONSZAM 312.

Kedden, 16-án. Szerda, 17-én.

A becsstelen.

Dráma 5 felvonásban.

Főszereplő: POLA NEGRI.

Az előadást elsődrendű cigányzene kíséri!

Előadások kezdete: 6 és fél óra.

Helyárak:

Pályaudvar 1-80 K, zsölye 150 K, I. hely 1-80 K, II. hely 1-40 K, III. hely 60 fillér.

HIREK

„Károly király-alap.”

Ligeti Miklós műgyememi tanár kiváló szobrászművészünk elkészítette IV. Károly király öfelsége mesterien sikerült mellszobrát. Öfelségének kifejezett óhaja, hogy a szobor sokszorosítása révén begyűlt összeggel a „Károly király-alap”-ot gyarapítsák. A jelzett alap iránt a felséges ur oly behatáran érdeklődik, hogy afelett a kizárólagos rendelkezési jogát is önmagának tartotta fenn.

Ezen alaphoz — Tali Ferenc mint a honvédelmi miniszterium Hadségélyző Hivatalának megbízottja és a helybeli rendőrkapitány-ság részéről mellé osztott Gruncsits Dusan tanító önzetlen közbenjárásával — Nagybecskerek város köztisztviselőiben álló gazdái és cégei már is tekintélyes összeggel járultak hozzá.

Értesülésünk szerint a jegyzett és a megbízott kezeihez lefizetett összegekért az illetők megfogják kapni a honvédelmi miniszterium hadségélyző hivatalától — a történelmi nagy idők emlékére — felséges urunk és királyunk mellszobrát, amely örök időken át tanúságot fog tenni az illetők hazafias áldozatkész-ségéről.

Fentnevezett megbízott, főispánunk és alispánunk hathatós erkölcsi támogatásával vármegyénk gazdagabb közsegeit is megfogja látogatni, hogy felséges urunk legkegyelme-sebb kívánságának megfelelőleg a „Károly király-alap”-ot a jómódu közönség áldozat-késztségéből minél erősebbé, minél gazdagabbá tegye.

Ugyanis a szóban lévő alapba millióknak kell befolytania, hogy csak részben lehessen behozgatni azokat a súlyosan égető sebeket, amelyeket a — reánk erőszakolt — világháboru borzalmai ütöttek.

A harcterekről és idegen országok fogoly-táboraiából elhagyottan, beteg, rongyokba burkolva százezreivel fognak visszatérni apáink, testvéreink és fiaink, ezeknek a legsürgősebb segínyt nyújtani a magyar nemzetnek nemcsak szent kötelessége, hanem becsületbeli tartozása is!

Erősen hisszük, hogy vármegyénk jobb módú, gondtalan anyagi viszonyok között élő polgárai, akik ebben a világban alapjaiban megrendítő nagy időkben annyiszor adták fényes tanujelét lángoló hazaszeretetüknek és példaadó tündöklő erényeiknek, ezuttal is a legelső helyen fognak állani és tőlük telhetőleg mint mindig, úgy jelen esetben is megfogják tenni kötelességüket.

Az első három nap alatt Nagybecskereken egyenként 350 (háromszázötven) koronát je-

gyeztek: Risztics György, Zsivkó Zs. Terzin, Rádics Milán, Isztrát Boskó, Szlavkov József, Karlovaczi Bogolyub, Radovansev Láva, Berberszki Milos, Levaity Gyura, Staits Zsiva, Dimitrievics Mladen, Radovansev Gyurica, Sztanojev Alexa, Raczkov Stéva, Vukov Zsiva, Weiserschan Mihály, Raczkov Zsiva, Dudás Máté, Vukov Gyura, Sztaniszlaviev Kósa, Vorigity Teodor, Torontái Agrárbank, özv. Guttman Jakabné és fiai, Országos Központi Hitel-szövetkezet, Marcoin Jenő, Ujvári Adolf, Stefanovics Sándor, Steinitzer Géza, Lukács és társai, Benó Testvérek, Kovács Endre, Közgazdasági Bank, Solyom György, Almássy Elek, Vorigity Misa, Czvejanov Zsiva, Milin Gyurica, Mirmirszki Milivoj, Gardinovaeski Nikola, Kozlovacsai Voin, Frank Lajos, Vagi Sándor, Fischl Jakab és társai, Daun Gyula, Bukovác István, Prandell Rezső, Rubin Armand, Herezog Gyula, Wéhner Testvérek, Neufeld Róza, Schwirlich Lajos, Bencze Antal és Fia, Délmagyarországi Cukoripar, Klauber Ignác, Első Nagybecskereki Gőzmalom Társaság, Temmer Testvérek, Tóth Lajos, Hazai Malomipar, Petri Jakab, Stagschmidt János, Weiserschan L., Schneebacher Lajos, Bobek György, Orsó Gáspár, Bürger és Grünwald, Nagybecskereki Népbank.

— A nyári időszámítás. Mára virradó éjjel lépett életbe a nyári időszámítás. Egy óraker az órákat két órára igazították. Mától kezdve már a záróra is megváltozik. Tizenegy óra helyett tizenkét óraker lesz a kávéházak vendéglők zárórája.

— A tanév bezárása. A „Magyar Kurir” nyomán megittuk, hogy a középiskolákban május 19-én végződik a tanév. Ma azonban egy budapesti magas állású tanügyi férfitől úgy értesülünk, hogy a kormány rendelete nem vonatkozik a középiskolák összes osztályaira, hanem csak a legutolsó évfolyamokra. A budapesti nagy bankok ugyanis arra való tekintettel, hogy 24 évig összes tisztviselőiket behívták, megkérték a kormányt, hogy az érettségi vizsgálatokat korábban tartassa meg, hogy a következő hadikölcsön kibocsátásának idejére a végzett növendékekből elegendő munkasert fogadhassanak.

— Ismételjék meg a gyermekeknek a művészt. (Levél a szerkesztőhöz.) Az április 8-iki és 10-iki művésztelvi tudvalevőleg igen szép anyagi és erkölcsi sikerrel végződött. Az éjjelbe nyúló előadásokra a családapák és anyák nem vihették el a gyermekeiket, pedig hát ezek is szerették volna megnézni, hisz soknak a testvére játszott a világot jelentő deszkákon. Több család nevében hívom fel b. lapja útján a tisztelt rendezőség figyelmét erre azzal a kéréssel, hogy egy délután gyermekelőadásban ismételjék meg a művészt. Egészen bizonyos, hogy telt ház lesz a gyermekelőadásra is. Azt hiszem, hogy a délutáni előadás nem ütköznék nehézségekbe, a szereplők részéről legalább minden készség megvan tudtommal a délutáni előadásra. Tisztelettel: Egy családapa.

CLUB-MOZGÓ

a Club-kávéházban. Telefon: 47. sz.

Kedden, 16-án. Szerdán, 17-én.

Sárkányvár titka.

Dráma 3 részben.

Beküvértélyezés.

Főszereplő: HENNI PORTEN.

Gyönyörű kísértő műsor.

Az előadásokat elsőrangú cigányzene kíséri.

A napokban nagy szenzációs sláger, a híres Friedrich Csinnikkel. Két előadás, 7 és 9 óraker.

Helyárak: Pályaudvar 1-80, zsölye 150, I. hely 1-20, II. hely 1-40, III. hely 60 fillér.

— **Az a párisi templom, melybe a német granát belecsapott.** Genfből írják: *Stöcklin* követségi tanácsos temetésére érkezett párisi vendégek a szigorú tilalom dacára mégis elmentek, melyik volt az a templom, melybe nagypéntek napján a délelőtti mise idején a messzehordó német ágyuk egyik lövedéke lecsapott s közel száz embert megölt. Saint Gervais temploma volt ez, a város háza közvetlen közelében. Páris egyik legérdekesebb és legjellemzőbb műemléke, a francia renaissance-nak egyik pompás monumentuma. Arról nevezetes ez a templom, hogy talán a sixtusi kápolna után a Saint Gervais vegyes ének-karának a legszebb, a párisi nagypénteki ünnep specialitása a Saint Gervais-templom lamentációs miséje, melyen Palestrina, Ingeneri és a többi halhatatlan olasz, francia és német egyházi költő legszebb, legtisztább kórusait adják elő a legtökéletesebb ének-karok. Most is e tündéri szép lamentációk kellős közepébe csapott az a szigorú momentója annak, hogy a német erő és a hatalom ott áll Páris kapui előtt...

— **Szegednek 12 ezer választója van.** Szegedről jelentik: A képviselőválasztók névjegyzékének összeírása befejeződött. Az I. kerületben 5342, a II.-ban 4633, a III.-ban 4231 a választók száma, vagyis összesen 12.406 választó polgára van a százhuszezer lakosú Szegednek.

— **„A tarifa, az rég' meghalt”** — *mondotta egy bérkocsis.* A nagybecskereki bérkocsis-mizériákra jellemző esetet tárgyalt szombatán a rendőrbíró. *Marits* Milivoj, a 27-es számú bérkocsis bérlijét feljelentette egy hölgy utas, hogy április 2-án hajnali 3 órakor a városból a temesvári vonathoz 12 koronáért szállította ki. A rendőrbíró tárgyaláson a bérkocsis beismerte, hogy többet kért az utastól, naivul azzal védekezett, hogy nem ismerte a tarifát, mert csak egy hónap óta hajt. Ezzel szemben a panaszos előadta, hogy amikor a bérkocsist a tarifára figyelmeztette, ez helykén így válaszolt:

— *Hja! a tarifa az rég' meghalt, menjen ki érte a temetőbe...*

A rendőrbíró husz korona fő és husz korona mellékbüntetésre ítélte a bérkocsis-nagyságos urat és kötelezte a tarifán felüli nyolc korona viteldij visszafizetésére.

— **Libákat lopott.** Ilyen címen tegnapelőtt megirtuk, hogy *Kramyák* Verona libáit ellopták. A csendőrség félreértésből *Kurunczi* Józsefnét nevezte meg tettesként. Ez azonban nem fedti a valóságot. A tettes *Vastag* Andrásné szül. Borbély Ilona, akit *Kuruncziné* jelentett fel a lopásért. Az eljárás *Vastag* Andrásné ellen folyik.

— **Káli vagy zsirszóda?** *Klauber* Ignác, helybeli nagykereskedőt *Grósz* József és *Véber* Domokosné bégafői lakosok feljelentették, hogy február 26-án zsirszódát pótló kálit adott el nekik, kilóját tíz koronáért. *Klauber* a rendőrbíró előtt azzal védekezett, hogy nem zsirszódát adott el, hanem kálit, mely szappanfőzésre éppúgy alkalmas, mint a zsirszóda és annak maximális ára nincs. A rendőrbíró árdragításért *negyven korona pénzbírságra* ítélte *Klauber*-t, mert a zsirszódánál a káli sokkal silányabb áru, a zsirszóda maximális ára pedig csak 56 fillér.

— **Mai tőzsdejelentés.** Budapestről jelentik: Magyar Hitel 1241, Osztrák Hitel 884, Jelzálogbank 600, Leszámitolóbank 756, Magyar Bank 855, Hazai 558, Fabank 905, Közuti 932, Salgó 1102, Rima 1506.

745—1918. szám.

409

Hirdetmény.

* *Karlova* községben megüresedett *irnok végrehajtói* és egy *irnok állásra* pályázatot hirdettek.

Az irnok-végrehajtói állás javadalma évi fizetés 1080 kor., f. évben 35% háborús pótlék s az államtól ruhapótlék és háborús pótlék.

Az irnok javadalma 1080 kor. első fizetés, f. évben 35% háborús pótlék. Szorgalmához képest a háborús pótlék fel fog emelkedni.

Ki ezen állásra reflektál kérvényét f. évi május 8-ig adja be.

Karlova, 1918. április hó 9-én.

Bossán, jegyző.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Hirdetmény.

A köztisztviselői kar anyagi helyzetének megkönnyíthetése, részükre olesó és jóminőségű élelmi és háztartási cikkek beszerzése céljából a pénzügyminiszter ur célszerűnek tartja, hogy a vármegyék területén már létező köztisztviselői fogyasztási szövetkezetek mellett, sőt azokkal karöltve egy egységes vármegyeyi köztisztviselői beszerzési csoport alakuljon, melynek tagja lehetne minden a vármegye területén állomásozó, tényleges szolgálatot teljesítő, vagy nyugállományban levő állami, törvényhatósági vagy községi tisztviselő, illetve özvegye, ha az állam részéről háborús segélyben részesül s belépési szándékát kijelenti. A tagok arra, hogy szükségleteiket kizárólag a csoport útján szerezzék be, kötelezve nem lennének és az általuk megrendelt áruk vételárának kifizetésén felül, semmiféle anyagi kötelezettséggel nem tartoznának.

Felkérem ezek után mindazokat, kik a Torontál vármegyében létesítendő csoportba belépni óhajtanának, szíveskedjenek f. évi április 21-én d. e. 11 órakor a vármegye háza nagytermében megrendelt alakuló ülésen megjelenni.

Nagybecskereken, 1918. évi április hó 11.

Jankó Ágoston
alispán.

Két elárusító lány azonnali belépésre felvétetik

BUKOVACZ ISTVAN

férfi- és női divatüzletében

Nagybecskerek.

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.

7273—1918. kig. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának 916. kgy. ad 9009—1915. számú határozatával alkotott ebtartási szabályrendelet alapján mindazon Nagybecskerek rendezett tanácsu város területén (bel- és kültelek) lakó ebtulajdonosok, kik egy vagy több eb birtokában vannak ezen körülményt 1918. évi április hó 22-éig ezen város adóhivatalánál — különben büntetés terhe mellett — bejelentsek.

A bejelentési lapok a városi adóhivatalnál ingyen átvehetők.

Nagybecskerek, 1918. évi április hó 4-én.

Perisics Zoltán, polgármester.

Portás

a magyar, német és lehetőleg szerb nyelvben jártas, **azonnali belépésre keresetük a**

Délmagyarországi Cukoripar
R.-t.-hoz, Nagybecskereken.

Felvétel.

A temesvári m. kir. áll. tanítóképző-intézet I. évfolyamába felvétetnek négy polgári vagy középsikolai osztályt végzett tanulók. A jobb előmeneteli tanulók — tekintet nélkül a létszámmra — teljes ingyenes vagy feldíjas kedvezményben részesülhetnek. Folyamodni már most lehet, folyamodási határidő május 31-ike. Közlebbi felvilágosítást szívesen ad, levelben is

az intézet igazgatósága.

A temesvári m. kir. folyammérnöki hivatalból
396—1918. szám.

410

Árverési hirdetmény.

Mely szerint alulírott ezennel közhírré teszi, hogy a *Bégacsatorna védőtöltésin* ebben az évben termelt fü kisebb szakaszokban nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek készpénz fizetés mellett eladatik.

Az árverés folyó évi április hó 24-én reggel 8 órakor az Ötvény község melletti bégacsatornai hidnál veszi kezdetét.

1. Április hó 24-én Temesvártól az ittebei hidig.

2. Április hó 25-én az ittebei hidtól Jankahidig.

3. Április hó 26-án Iktár—Budineztől—Tepolyig (kezdetét veszi d. e. 9 órakor az Iktár—budinezi hidnál) terjedő esatornaszakaszon.

4. Április hó 27-én az Öszényi hidtól Temesvárig (kezdetét veszi reggel 9 órakor az Öszényi bégacsatornai hidnál) és pedig mindenütt a helyszínén lesz az árverés a kir. folyammérnöki hivatal kiküldöttje által megtartva.

Miről a venni szándékozók tájékoztatás céljából oly megjegyzéssel értesitem, hogy a kir. folyamfelügyelőknél és kir. esatornaőröknel, nemkülönben a bégacsatornával szomszédos községek előjáróságainál úgy az árverés alá kerülő szakaszoknak részletes kimutatását, mint az árverési feltételeket mai naptól kezdve megtekinthetik.

Temesvár, 1918. évi április hó 5-én.

A hivatal főnöke:

Nemes József.

kir. műszaki tanácsos.

V

an szerencsém az igen tisztelt hölgyvilágnak szíves tudomására hozni, hogy bécsi házamtól a legújabb

MODELL-BLUZOK

Etamin-szövetből megérkeztek és megfelelő áron kaphatók. Selyemkosztümekek, valamint tavaszi- és nyáriruhák műhelyemben legmodernebb kivitelben, mérték után szabott megrendelésre készítettnek.

Kitünő tisztelettel:

WEHNER ANNA nőruhatérme
Kinizsi-utca (Club kávéház). 184

Hirdetmény.

Elvinger József 108. hsz. bogárosi lakosnak két lova elveszett. Az egyik 2 éves sötétpej kanca csikó, jobbról 103; a másik 1 éves pej kanca csikó, csillag, hátulsó lába kesely. Mindkettő tájfajta leszármazásu.

Feltalálás esetén kéretik Bogáros község előjáróságát értesíteni.

Négy hold szőlő

a város közelében, mely homok kitermelésére is igen alkalmas

azonnal eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT
KÜZÖL A „TORONTAL” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.